

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

VERAS, VVTB, VOAM-VKBA, Fenelab
T.a.v. dhr. drs. ing. Arjan Hol
Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Ingekomen op:	24 JAN 2019
Postnummer:	9VERAS-ASB-012600.B
Dossier:	Asbet.
Paraaf directie:	
Behandeld door:	AH

**Directie Gezond en Veilig
Werken**

Afdeling Gezond Werken

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

dhr. drs. ing. J.J. Brouwer

Onze referentie

2018-0000818323

Uw referentie

Mailbericht 3 november 2018,
Verzoek om overleg

Datum

Betreft Uw brief met bezwaren en vragen over vensterbanken

Geachte heer Hol,

Op 3 november stuurden VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab een gezamenlijke notitie in reactie op een verzoek van SZW inzake vensterbanken aan Ascet. Met deze brief ga ik hierop in.

Allereerst wil ik van de gelegenheid gebruik maken om te onderstrepen dat net als u ook SZW een voorstander is van duidelijkheid en een deugdelijke borging bij het uitvoeren van gezond en veilig werken met asbest. Dat streven ligt ook ten grondslag aan de in september uitgebrachte beleidsreactie. Uit uw brief spreekt een grote betrokkenheid bij de opgaven op het terrein van asbest. Om deze opgaven gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden, acht ik naast betrokkenheid ook wederzijds begrip en respectvolle omgang van belang. Ik hoop dat we met die uitgangspunten in de hand goede stappen kunnen zetten naar meer duidelijkheid en verbeteringen kunnen realiseren.

Naar aanleiding van uw bericht en notitie is op 29 november met u overleg gevoerd, waarin u uw wensen, vragen en visie heeft kunnen toelichten. In het overleg heeft u verder aangegeven graag nog een reactie op uw mail en meegezonden notitie te ontvangen. Deze vindt u als bijlage bij deze brief. De punten uit uw brief krijgen uiteraard de aandacht die ze verdienen.

Verder heeft u het gevoel dat overleg met de asbestverwijderingsbranche stelselmatig wordt afgehouden. Dit beeld herken ik evenwel niet. De asbestsector is een van de branches die zich goed vertegenwoordigd mag noemen. Uiteraard hechten we aan goed overleg met alle belanghebbenden.

Dit is dan ook de reden dat we regelmatig overleg voeren en bijeenkomsten organiseren met alle belanghebbenden over bijvoorbeeld de uitwerking van de beleidsreactie asbest. Daarvoor is de branche zoals u weet van harte uitgenodigd.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**
Afdeling Gezond Werken

Hoogachtend,

drs. H.L.M. Boussen
Directeur

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Bijlage Vragen & Antwoorden

Vragen bij Beleidsreactie Certificatiestelsel Asbest

Directie Gezond en Veilig
Werken

Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Hoe valt te verklaren dat het Ministerie van SZW twee weken na de Beleidsreactie SZW een voorschot neemt op de behandeling en implementatie daarvan, door per brief aan Ascert zonder enige consultatie van partijen alvast te concluderen dat de verwijdering van vensterbanken als niet 'complexe werkzaamheden' dienen te worden beschouwd?

Antwoord: Dit kon worden geconcludeerd omdat de achtergrond en het doel van deze verbeteractie in de beleidsreactie bekend is bij de Directie G&VW en uit TNO-onderzoek daartoe aan leiding. Omdat het bestuur van Ascert duidelijkheid vroeg over de relatie tot de verbeteractie in de beleidsreactie is deze conclusie toegevoegd. G&VW ziet de gevraagde aanpassing ook als onderdeel van en voortvloeiend uit het systeem waar door de toenmalige bewindspersoon bewust voor gekozen is in 2006.

Hoe valt te verklaren dat in deze brief aan de Beleidsreactie SZW een belangrijk criterium wordt toegevoegd aan het begrip 'complexe werkzaamheden', namelijk dat het moet gaan om werkzaamheden waarvoor "uitzonderlijke deskundigheid" nodig is?

Antwoord: Er wordt geen criterium toegevoegd. In de beleidsreactie staat al dat het gaat om werkzaamheden waarvoor veel "expertise" dan wel "deskundigheid" nodig is.

Wat verstaat het Ministerie van SZW nu precies onder het begrip 'complexe werkzaamheden waarvoor uitzonderlijke deskundigheid vereist is'? Geef voorbeelden en voorziet het Ministerie dat ook werkzaamheden die qua blootstelling onder RK2 vallen (op termijn) ook buiten het 'certificatiestelsel' gaan vallen omdat hiervoor kennelijk geen uitzonderlijke deskundigheid nodig is?

Antwoord: SZW neemt hierin het voortouw en een voorstel zal in de loop van dit jaar ter consultatie aan vertegenwoordigers van belanghebbenden worden voorgelegd.

Vragen over risicogericht asbestbeleid en Europeesrechtelijke aspecten

Heeft SZW haar opdracht aan Ascert (en gegeven de eerdere inbreng uit de branche) getoetst aan de uitgangspunten van het risicogerichte asbestbeleid, zoals onder andere neergelegd in de nota van toelichting op de implementatie risicogericht asbestbeleid in 2006 (Staatsblad 2006, 348) en TNO-rapport R2004?

Antwoord: Zeker. Dat leidt juist tot het verzoek om aanpassing. Overigens hebben de vensterbanken tot 2014 in risicoklasse 1 gestaan, behalve in die gevallen waarbij "verspanende" werkzaamheden plaatsvonden. Dit is een indicatie dat wel breuk kon/mocht optreden bij het verwijderen in die risicoklasse.

Is de opdracht om de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken onder risicoklasse 1 (in het huidige stelsel) te brengen in overeenstemming met de Europeesrechtelijke uitgangspunten, zowel inhoudelijk als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes Protocol?

Antwoord: Inhoudelijk wel. De EU laat lidstaten deze ruimte. Vergelijking met omringende landen op het punt vensterbanken hebben we momenteel niet, maar bekend is wel dat er lidstaten zijn die bijvoorbeeld alle werk met asbestcement onder de laagste risicoklasse hebben geschaard. Wat er bedoeld wordt met ".....als gezien de wijze van totstandkoming van het Aedes protocol" is niet duidelijk.

Vragen over taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en procedures

Wat is de juridische grondslag van de 'opdracht' van SZW aan het bestuur van Ascet?

Antwoord: *Hiervoor is onzes inziens geen juridische grondslag nodig. Het gaat om een verzoek tot aanpassing op basis van de gegroeide werkverhoudingen, en naar aanleiding van een verzoek van de beheersstichting om duidelijk te maken dat de beslissing conform het door SZW ingestelde systeem was en niet door Ascet genomen werd.*

Directie Gezond en Veilig
Werken

Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Is er voor deze 'opdracht' een juridische grondslag in het Arbobesluit, het Certificatieschema, het Convenant tussen SZW en Ascet en/of een ander document?

Antwoord: *Het betreft een verzoek, dat overigens op verzoek van Ascet is gestuurd. Hiervoor is geen juridische grondslag nodig. Het is wel zo dat het verzoek conform het systeem in het Arbobesluit is.*

Betreft het een 'opdracht' namens de Minister van SZW en hoe blijkt dat uit de ondertekening van de brieven van SZW aan Ascet? Deze vraag speelt temeer nu aan Ascet wordt verzocht om af te wijken van geldende procedures en reglementen.

Antwoord: Het is een "verzoek" van de Directeur G&VW. Zij verzoekt om aanpassing van SMArt aan de daadwerkelijke situatie volgens de regelgeving. Er wordt niet aan Ascet verzocht af te wijken van geldende procedures.

Op grond van welke juridische regeling is het bestuur van Ascet bevoegd en in staat om de risicoklasse-indeling aan te passen?

Antwoord: Het bestuur kan de risicoklasse niet aanpassen; zij kunnen wel de SMArt aanpassen aan de gegevens over de risicoklasse.

In de brief van SZW aan Ascet d.d. 9 juli 2018 staat dat de procedure om te komen tot aanpassing van SMArt niet eenduidig is. Op welke concrete punten is er naar het oordeel van SZW dan onduidelijkheid?

Antwoord: De constatering volgt uit de aanloop naar die brief, waarin het verzoek is gedaan om SMArt aan te passen. Ook de door de branche gestelde vragen lijken te wijzen op de genoemde onduidelijkheid om te komen tot een SMArt-aanpassing in voorkomende situaties.

Waarom is de procedure SC-547 niet gevolgd?

Antwoord: Dit is een vraag die in beginsel gesteld kan worden aan Aedes. Maar het indienen bij de commissie is niet verplicht, in die zin dat het betoog is geweest dat het geen innovatie betrof, maar een aanpassing op basis van metingen uit de praktijk.

Is er een herleidbare en gemotiveerde (belangen)afweging gemaakt door SZW van het volgen van de bestaande procedures binnen Ascet versus de route die nu gevolgd is waarin SZW rechtstreeks een verzoek doet aan het bestuur van Ascet zonder (toe te staan) dit (eerst) te agenderen binnen de bestaande organen van Ascet?

Antwoord: SZW heeft de conclusie van Aedes dat het in de stukken gaat om een commissie die is ingesteld voor "nieuwe/innovatieve werkwijzen" bekeken en geconcludeerd dat dit inderdaad in de relevante stukken staat. Ons zijn verder geen afspraken bekend dat aanpassingen aan SMArt goedgekeurd moeten worden door het CCvD. Het beheer van SMArt staat los van het voorbereiden van de certificatieschema's, waarvoor het CCvD in het leven is geroepen.

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascet in het licht van bovenstaande?

Antwoord: Wij hebben geen twijfels aan de onafhankelijkheid van TNO.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**
Afdeling Gezond Werken

Vragen over inbreng vanuit de branche en Ascet

Datum

Wat heeft het Ministerie van SZW gedaan met de informatie en vragen uit de notitie over de risicoklasse-indeling?

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Deze zijn betrokken bij het vormgeven van de beleidsreactie. Enkele aspecten uit de notitie zijn ook daarin terug te vinden.

Zijn de voorstellen uit deze notitie in overweging genomen en betrokken bij het verzoek c.q. de opdracht aan Ascet?

Antwoord: Niet expliciet. Er staan overigens maar twee voorstellen in: de risicoklasseindeling in het Besluit moet aangepast en Ascet zou een project (moeten) starten om te bezien of een specifieke werkmethode haalbaar is.

Waarom heeft SZW en waarom heeft Aedes niet deelgenomen aan het ingelaste overleg van het CCvD Asbest hierover?

Antwoord: In het CCvD-overleg dat voorafgegaan is aan het ingelaste overleg is door SZW aangegeven dat zij niet zou deelnemen. Dat past ook niet bij de rol van SZW in het CCvD; SZW is immers toegehoord. Deelname van Aedes aan het ingelaste overleg is aan Aedes.

Hoe ziet het Ministerie van SZW haar rol en de rol van Aedes in deze kwestie, in het licht van het gegeven dat waar het gaat om arbeidsomstandigheden er in de eerste plaats vooral sprake is van afstemming met en tussen de sociale partners, namelijk werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers?

Antwoord: De aanpassing is conform het bestaande systeem. Dit systeem is afgestemd met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers. Dus hoeft niet elke aanpassing in een instrument (nb niet in het systeem zelf) ook weer met werkgevers en werknemers te worden afgestemd.

Waarom hebben Ministerie en Inspectie van SZW sinds de zomer niet inhoudelijk gereageerd op de zorgen van Ascet en de asbestverwijderingsbranche en wordt juist wel druk uitgeoefend op Ascet om de kwestie vensterbanken te regelen?

Antwoord: Er is wel actie ondernomen. Dit wordt om handhavingstechnische redenen niet gedeeld. Verder is het zo dat juist door aanpassingen als de gevraagde aanpassing van vensterbanken, conform het bestaande systeem, het ontstaan van alternatieve routes buiten het bestaande systeem en regelgeving om, zou tegengaan omdat er geen draagvlak en geen verdienmodel meer voor is.

Wat is de reactie van SZW inzake de bovengenoemde ontwikkeling en wat zijn de acties die worden genomen?

Antwoord: zie voorgaand.

Vragen over de status van het Aedes protocol en borgingsdocument

Directie Gezond en Veilig
Werken
Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Kan Ascert, althans kunnen de verschillende organen binnen Ascert, voorwaarden of regels verbinden aan het werken in risicoklasse 1? Wat is de rechtsgrondslag hiervoor?

Antwoord: Voorwaarden voor de risicoklasse-indeling dienen zo helder mogelijk opgenomen te worden in SMArt. Bij niet voldoen aan de voorwaarden geldt dan ook niet de RK1 indeling. Zo is het ook met een eerder initiatief gegaan waarvoor SMArt wel is aangepast.

Hoe moet naar het oordeel van het Ministerie van SZW de borging concreet worden verankerd?

Antwoord: zie voorgaand

Wat is de status van het Aedes Protocol en de positie van Aedes daarin?

Antwoord: Er is een protocol voor de (veilige) werkwijze en een protocol voor borging. Aedes is opsteller van deze protocollen.

Is Aedes bevoegd om eigen werkmethoden uit te werken die specifiek gelden voor haar leden als opdrachtgever? Wat is dan de betrokkenheid van andere stakeholders, in het bijzonder van de werkgevers en werknemers (sociale partners) die het werk feitelijk moeten uitvoeren?

Antwoord: Deze vraag kan het beste worden gesteld aan Aedes.

Mogen alleen woningcoöperaties (die lid zijn van Aedes) asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1 laten verwijderen? Hoe zit het dan met vensterbanken in gebouwen van andere gebouweigenaren?

Antwoord: De voorwaarden zouden dan ook voor saneringen in opdracht van andere gebouweigenaren gelden, onder voorwaarde van het houden aan de voorgeschreven werkwijze en borging.

Is het feit dat de opdrachtgever lid is van Aedes dan een vorm van borging? Overigens, hoe is goed opdrachtgeverschap bij coöperaties geregeld, want ook daar zijn grote verschillen waarneembaar? Heeft SZW inzicht en dat meegewogen?

Antwoord: Lidmaatschap kan dit ondersteunen. Maar lidmaatschap van een brancheorganisatie biedt geen garantie op zich. Verdere detailvragen aan Aedes.

Wat is trouwens de (rechts)verhouding tussen Aedes en haar leden? Is Aedes een toezichthoudende organisatie geworden, nu controlemetingen en "certificaten van uitgevoerde luchtmetingen" volgens het Protocol aan Aedes moeten worden verstrekt? Wat is de sanctie als daaraan niet wordt voldaan?

Antwoord: Deze vraag kan het beste aan Aedes worden gesteld.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook vormen van (extern) toezicht plaatsvinden. Er wordt in het Protocol een soort van een 'eigen' controlestelsel ingericht door en binnen Aedes, buiten het certificatiestelsel en zonder betrokkenheid van stakeholders zoals werkgevers en werknemers die de werkzaamheden uitvoeren. Hoe kijkt SZW daar tegen aan?

Antwoord: Wanneer asbestbronnen vallen binnen RK1, dan is terzake deskundigheid ook een vereiste. In principe is het toe te juichen dat door de opdrachtgever/werkgever aanvullende controle en toetsing plaatsvindt. Dit kan worden gezien als extra goed opdrachtgever- en/of werkgeverschap.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**
Afdeling Gezond Werken

Als Ascert via SMArt moet verwijzen naar het Protocol, voor wiens verantwoordelijkheid komt dan de inhoud daarvan nu het Protocol niet is behandeld in en vastgesteld door het CCvD Asbest?

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: Hierin ligt kennelijk een onduidelijkheid, want het CCvD heeft deze rol niet. Verder is het punt van verantwoordelijkheid inderdaad een aandachtspunt, daarom moet dit in de toekomst beter worden vastgelegd.

Hoe zit het met aansprakelijkheden als het Protocol niet afdoende blijkt te werken?

Antwoord: Als uitgangspunt wordt genomen dat dergelijke protocollen op hun werking worden getoetst in de praktijk. De aard of omvang van aansprakelijkheid betreft een juridische vraag waar als het nodig is een rechter zich over zal moeten buigen.

Hoe zit het met de precedentwerking? Komen er straks ook protocollen voor andere bedrijfstakken en sectoren, tot stand gekomen buiten het certificatiestelsel om en moet het Ascert bestuur dat bij decreet van SZW dan regelen in SMArt?

Antwoord: Het is niet ondenkbaar dat er dergelijke protocollen totstandkomen.

Bij de brief van SZW aan Ascert zit een bijlage van TNO. Daarin staat onder andere "(...) SMArt faciliteert op dit moment niet in het aangeven van emissiebeperkende maatregelen. Dit zal toegevoegd moeten worden".

Wat is met deze conclusie en aanbeveling gedaan?

Antwoord: Daar is tot zover voor zover ons bekend, niets mee gedaan door Ascert.

Op welke wijze moet het Protocol dan aan SMA-rt worden gekoppeld?

Antwoord: Zie eerder antwoord, ook inzake doorontwikkeling SMArt.

Deelt SZW de stelling dat het hier niet alleen gaat om de technische vraag, maar juist ook om de formele juridische inbedding? Meer concreet: dat SMA-rt formeel alleen de risicoklasse weergeeft en voor werken in risicoklasse 2(A) alleen eisen weergeeft die in het CCvD Asbest als zodanig zijn vastgesteld en zijn opgenomen in het Certificatieschema Asbest. Met andere woorden; SMA-rt vestigt zelf geen nieuwe regels en borgt het naleven daarvan evenmin.

Antwoord: Nee. Het betreft nu een technische aanpassing. SZW streeft er juist naar dat de SMArt veel meer gaat doen dan alleen de risicoklasse aangeven zoals nu het geval is. Het zou de stand van de wetenschap moeten gaan weergeven, zoals ooit bedoeld. Zie ook de beleidsreactie over doorontwikkeling van SMArt of van een nieuw instrument.

Waaruit bestaat de beoordeling van het Aedes Protocol door Inspectie SZW, hoe is de uitkomst daarvan vastgelegd en wat is de status daarvan?

Antwoord: Inspectie SZW was betrokken bij de uitvoeringstoets. Zie het tweede rapport van TNO, Resultaten blootstellingsstudie tijdens het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken onder verlicht beheersregime (RK1)

Is deze beoordeling een HUF-toets, zoals ook voor Certificatieschema en SCi documenten van toepassing is?

Antwoord: Nee.

Voor welke (versies van) documenten geldt deze beoordeling en op welke wijze is dit vastgelegd en kenbaar (denk aan de statische verwijzing voor documenten zoals binnen het certificatiestelsel als voorwaarde geldt)? Ter nadere illustratie: Aedes heeft verschillende versies van het Protocol ondertussen al gecommuniceerd, zonder vermelding van de status en wekt daarmee de indruk dat dit al is geregeld en geïmplementeerd. Dat geeft veel verwarring en staat in schril contrast met de wijze waarop binnen Ascet documenten tot stand moeten komen.

Antwoord: Dit zou afhankelijk zijn van de versie die in SMART wordt opgenomen, dan wel waarnaar wordt verwezen.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**
Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over de inhoud van het Aedes protocol borgingsdocument

In het TNO-rapport staat dat voorafgaand aan de verwijderingswerkzaamheden door een expert moet worden nagegaan of de omstandigheden zodanig zijn dat de vensterbanken in zijn geheel of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. In het borgingsdocument [8] staat dat vooraf door een deskundige medewerker van een inventarisatie of verwijderingsbedrijf wordt beoordeeld of de vensterbanken zonder breuk of alleen met incidentele breuk kunnen worden verwijderd. Hoe moet dat in de praktijk worden uitgelegd? Is dit toetsbaar en afdwingbaar? Kan dit binnen de kaders van de wettelijke inventarisatieplicht, waaruit volgt dat de risicoklasse vooraf in de asbestinventarisatie wordt vastgesteld en gerapporteerd?

Antwoord: Het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken valt onder de werkzaamheden van artikel 4.54a Arbobesluit. Het is verplicht om door een inventarisatiebedrijf te laten bepalen in welke risicoklasse de vensterbank verwijderd moet worden. Een volgtijdelijke toetsing over de verwijderingsmethode achten we redelijk. Zodoende past de aanpak immers bij de risico's. Het is op zich positief dat Aedes hier aandacht aan besteed.

Er zijn veel bevestigingsmethoden van vensterbanken en veel combinaties daarvan. In de praktijk blijkt dat vooraf in de asbestinventarisatie de bevestigingswijze niet altijd goed is te beoordelen. Hoe is dat voorzien, nu het Protocol daarover niets zegt?

Antwoord: Het inventarisatierapport kan voor verschillende bevestigingsmethoden aangeven wat de RK-indeling is. Mocht er vastgesteld worden dat een bevestigingsmethode anders is dan van tevoren gedacht, dan is daarmee dus ook bekend of er een RK opschaling moet plaatsvinden. Het schijnt trouwens in de praktijk / bij de pilot niet tot nauwelijks voor te komen dat een risicoklasse aanpassing wordt gedaan. Als in het geheel niet vastgesteld kan worden dat het verwijderen van vensterbanken volgens het protocol van Aedes kan, zal het verwijderen in risicoklasse 2(A) worden ingedeeld.

Voor welke producttypen en welke bevestigingswijzen en combinaties is de RK1 indeling nu precies bedoeld? Hoe verhoudt zich dat tot de scope van het TNO-onderzoek?

Antwoord: Zie de rapporten

Het Protocol gaat uit van drie bevestigingswijzen. Is het TNO-onderzoek representatief voor alle drie deze bevestigingswijzen, ook voor combinaties?

Antwoord: Zie TNO-onderzoek

**Directie Gezond en Veilig
Werken**
Afdeling Gezond Werken

In het borgingsdocument staat onder kopje 3 dat het werk ook kan worden gedaan door niet gecertificeerde bedrijven, terwijl onder kopje 4 staat dat een gecertificeerd saneringsbedrijf wordt ingeschakeld. Het Protocol wekt ook de indruk dat gecertificeerde saneringsbedrijven worden ingeschakeld. Wat is precies de bedoeling van Aedes en hoe is dat geborgd?

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Antwoord: In principe kunnen reguliere aannemers (met terzake kennis van asbest) relatief eenvoudige werkzaamheden uitvoeren. Op de vraag waarom Aedes er evenwel voor kiest om toch met gecertificeerde partijen te werken, kan Aedes zelf het beste antwoorden.

Onder kopje 4 van het borgingsdocument staat dat de coöperatie vooraf de ervaring van het saneringsbedrijf toetst en dat tijdens de uitvoering ook externe bedrijven worden ingeschakeld voor toezicht. Is dat toetsbaar en afdwingbaar als voorwaarde voor het werken in risicoklasse 1?

Antwoord: Dit lijkt ons wel toetsbaar. De vraag is of het als voorwaarde voor RK1 zou moeten gelden.

Er moeten volgens het Aedes protocol emissiebeperkende maatregelen worden toegepast, waaronder stofzuigers. SZW stelt dat stofzuigers na gebruik worden weggegooid en dat nieuwe stofzuigers worden aangeschaft. Hoe komt het Ministerie van SZW aan deze informatie?

Antwoord: Dat stelt SZW niet.

Hoe schat het Ministerie van SZW de risico's in van het gebruik van bouwstofzuigers voor zowel algemeen gebruik als voor verwijdering van asbesthoudende vensterbanken, en de risico's van het wisselen van filters bij verwijdering van vensterbanken door niet gecertificeerde bedrijven?

Antwoord: Zijn er gegevens waaruit blijkt dat er zich hierbij grote risico's voordoen? Deze zijn bij ons niet bekend.

Volgens het Protocol moeten de resultaten van de eigen visuele beoordeling worden geüpload in LAVS. Is bekend of dit formeel en technisch mogelijk is? Kunnen ook niet gecertificeerde aannemers LAVS hiervoor gebruiken? Kan deze eis overigens worden afgedwongen en op welke juridische grondslag dan?

Antwoord: Deze vraag is op zich niet relevant voor de vraag naar de risicoklasse, maar zal worden opgenomen met de beheerder van LAVS indien zich op dit punt knelpunten voordoen.

Vragen over de eindbeoordeling / vrijgave

Is door SZW een herleidbare en gemotiveerde afweging gemaakt van de gevolgen van het wegvallen van de onafhankelijke eindcontrole bij verwijdering van asbesthoudende vensterbanken in risicoklasse 1?

Antwoord: Ja, deze afweging heeft in 2006 plaatsgevonden.

Wat is er gedaan met data van de resultaten van de eindbeoordeling van de verwijdering van vensterbanken die door de eindbeoordelingsinstellingen is aangeleverd, waaruit blijkt dat reeds binnen de bestaande borgingmechanismen er met grote regelmaat restanten asbesthoudende toepassingen achterblijven?

Antwoord: Deze is voorgelegd aan TNO en TNO heeft laten weten dat dat de conclusie van het rapport niet beïnvloedde. In het TNO-rapport zijn ook data weergegeven waaruit blijkt dat bij het ernstig beschadigen van de vensterbanken grenswaarde overschrijding kan plaatsvinden. Daarom geldt de RK1-indeling ook niet wanneer de vensterbank ernstig beschadigd wordt. Doordat bij de aangeleverde gegevens geen informatie beschikbaar was over de manier waarop de sanering en schoonmaak zijn uitgevoerd waren deze gegevens niet te koppelen aan de werkmethode waarvoor de RK1-indeling geldig is. In de meetstudies die gebruikt zijn ter onderbouwing is wel gecontroleerd of ook de eindbeoordeling voldeed.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**

Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Is overwogen en afgestemd met vertegenwoordigers van gebruikers/bewoners/ huurders van ruimten waar straks buiten het stelsel asbestvensterbanken worden gesaneerd? Is er nagedacht over de gevolgen daarvan in de beeldvorming, publieke opinie en het risico van (maatschappelijke) onrust als er bijvoorbeeld asbestrestanten achterblijven of er onzekerheid bestaat of wordt gecreëerd over verontreinigingen?

Antwoord: Vensterbanken zouden teruggaan naar de risicoklasse waar ze 8 jaar in gezeten hebben en die risicoklasse leidde destijds ook niet tot ongerustheid. Er blijven in de huidige praktijk soms restanten achter waarvan vermoed wordt dat het restanten van (asbesthoudende) vensterbanken zou kunnen betreffen. Dit leidt inderdaad af en toe wel tot ongerustheid. Daarom is het goed afspraken te maken over oplevering van het werk inclusief visuele eindbeoordeling. Dit is ook in het voordeel van de eigenaren van het asbest.

Hoe wordt de preventieve werking van de onafhankelijke eindbeoordeling ingeschat en is overwogen wat de gevolgen (kunnen) zijn van het loslaten daarvan?

Antwoord: De beoordeling is bedoeld als objectieve meting om te toetsen of de werklocatie schoon is. Er is in de sector een APK-mode geopperd. Dit kan eenzelfde preventieve werking hebben.

De Beleidsreactie SZW benadrukt het belang van de onafhankelijkheid van de eindbeoordeling binnen RK2(A). Hoe wordt dat dan bezien in dit verband, waarin juist de onafhankelijke eindbeoordeling wordt losgelaten?

Antwoord: Dit gaat om RK1. Dat is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

In de systematiek van het 'stelsel' geldt dat er voor RK1 geen onafhankelijke eindbeoordeling verplicht is, omdat de veronderstelling is dat er in deze risicoklasse (sporadische blootstelling van geringe intensiteit) geen noemenswaardig risico is op vezelemisatie. In het Protocol is het slagen van de werkmethode juist afhankelijk van de juiste en zorgvuldige toepassing daarvan. Is dit meegewogen bij de 'besluitvorming' over het indelen van vensterbanken in risicoklasse 1?

Antwoord: Ja, dit is een consequentie van de beleidskeuzes in 2006.

Vragen over het TNO-onderzoek

Hoe kijkt het Ministerie van SZW aan tegen de onafhankelijkheid van het TNO-onderzoek en haar verzoek / opdracht aan Ascort, gegeven het feit dat het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Aedes, er geen externe toetsing heeft plaatsgevonden en de resultaten niet zijn ingebracht in Ascort? Beschouw daarbij ook de Beleidsreactie SZW waarin staat dat er officiële afspraken moeten worden gemaakt over de rol van TNO om de onafhankelijkheid en transparantie te waarborgen?

Antwoord: Zie eerder antwoord. De onafhankelijkheid staat niet ter discussie.

Welke gegevens zijn beschikbaar c.q. geïnterpreteerd door TNO en SZW om de resultaten van andere validatieonderzoeken en de ervaringen uit de dagelijkse praktijk te relateren aan de representativiteit en uitkomsten van het TNO onderzoek in opdracht van Aedes?

Antwoord: Zie hiervoor het TNO-rapport

Zijn SZW en TNO op de hoogte van validatieonderzoeken waarin (uitgevoerd volgens Sc-548) uiteindelijk geen terugschaling kon plaatsvinden? Is dat in het werkveld nagegaan / uitgevraagd?

Antwoord: Dit is in principe een vraag voor TNO. In beginsel is het voorstelbaar dat validatieonderzoeken in uitkomst kunnen verschillen. Dit kan verschillende oorzaken hebben, waaronder de getoetste werkwijze.

Wat is de representativiteit van het TNO-onderzoek, nu de werkmethode is getoetst in één project uitgevoerd door een gecertificeerd saneringsbedrijf met gecertificeerde personen (DAV/DTA)?

Antwoord: Dit pleit voor uitproberen in de praktijk. Tot nu toe gaf SMART aan dat het werk door een gecertificeerde verwijderaar gedaan moet worden en.

Is rekening gehouden met, en is overwogen hoe de uitkomsten moeten worden gezien in het licht van het hoog repeterende karakter van het verwijderen van vensterbanken door niet gespecialiseerde bedrijven buiten het stelsel van certificatietoezicht en onafhankelijke eindbeoordeling?

Antwoord: Met een "hoog repeterende karakter" wordt gesteld dat er bedrijven zijn die zich exclusief toeleggen op het weghalen van vensterbanken? Op zich geldt de grenswaarde voor blootstelling gedurende 8 uur per dag. Dit leidt bij een blootstelling van 40 uur per week, 40 jaar lang tot acceptabele gezondheidsrisico's. Kortere blootstellingsduur leidt tot nóg minder risico's.

Vragen over wat met het voorstel van VERAS, VVTB, VOAM-VKBA en Fenelab is gedaan

Wat is met dit voorstel gedaan?

Is er bereidheid om dit voorstel alsnog samen met de betrokkenen ter hand te nemen, als alternatief op de voorstellen van Aedes?

Antwoord: Het wordt gewaardeerd dat de branches meedenken en zien dat er aanpassingen nodig en mogelijk zijn. Maar het voorstel was nog weinig concreet en ook vonden wij niet aannemelijk gemaakt dat het nodig was.

Directie Gezond en Veilig Werken

Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323

Vragen over financiële onderbouwing van de stellingen van Aedes en het beleid van SZW

Heeft SZW een kostenanalyse gedaan c.q. aan Aedes een onderbouwing gevraagd (een totale kostenanalyse en toerekening van de verschillende kostencomponenten bij verwijdering van vensterbanken in scenario's)?

Antwoord: Nee. Dat is ook onze rol niet.

Deelt SZW dat allereerst onderscheid moet worden gemaakt tussen het arbeidshygiënische regime en het beheersregime (zie notitie [1])? Als uit onderzoek blijkt dat het arbeidshygiënische regime voor het saneren van vensterbanken kan worden bijgesteld, dan kunnen de kosten worden gereduceerd, maar dat heeft niets met het certificatiestelsel te maken. Deze differentiatie in het arbeidshygiënische regime kan juist worden geregeld in het Certificatieschema Asbest.

Antwoord: SZW begrijpt wat bedoeld wordt met het verschil tussen het arbeidshygiënisch regime en beheersregime, maar gaat uit van de bestaande regels. Het heeft ook niet zozeer met het certificatiestelsel te maken, als wel met het Arbobesluit.

**Directie Gezond en Veilig
Werken**

Afdeling Gezond Werken

Datum

Onze referentie
2018-0000818323